

Utbildningsinspektion i Stureskolan och Engelbrektsskolan förskoleklass, grundskola åk 1–6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stureskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	143
Grundskola	129
Förskoleklass	37
Engelbrektsskolan årskurs 4–6	Antal barn/elever
Skolbarnomsorg	20
Grundskola	130

Skolområdet består av de två skolorna Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 som har en gemensam rektor och samverkansgrupp.

Utbildningen i Stureskolan omfattar förskoleklass och årskurs 1–3. I anslutning till skolan finns fritidshem. Eleverna fortsätter företrädesvis sina studier på Engelbrektsskolan som omfattar årskurs 4 till 9. Skolan består av 166 elever (F–3).

Stureskolans elever och pedagogiska personal arbetar i två arbetsenheter som vardera omfattar två arbetslag.

Upptagningsområdet präglas av högtbildade föräldrar. Få elever med utländsk bakgrund finns på skolan. Föräldrarna är mycket aktiva i skolans skolråd, Sturerådet, och föräldrarna visar stort intresse för sina barns skolgång. Skolan är belägen vid Stadsparken i centrala Örebro. Verksamheten bedrivs i två äldre skolbyggnader samt i en tvåvåningspaviljong på gården.

Utbildningen i Engelbrektsskolan omfattar skolverksamhet årskurs 4–9 samt obligatorisk särskola årskurs 7–9. Årskurs 7–9 samt särskolan behandlas i en separat rapport. För eleverna i årskurs 4–6 finns ett fritidshem och en fritidsgård. Skolan består av 130 elever i årskurserna 4–6. Cirka tio procent av eleverna har utländsk bakgrund och även Engelbrektsskolans upptagningsområde präglas av högtbildade föräldrar.

Engelbrektsskolan årskurs 4–6 är uppdelad i sex klasser fördelade i två arbetsenheter som leds av utvecklingsledare.

Engelbrektsskolan årskurs 4–6 är belägen vid Oskarsparken i centrala Örebro, inte långt från Stureskolan. Skolans huvudbyggnad är byggd 1938 och skolan består även av två andra byggnader samt en paviljong och ett elevhus som bl.a. används som lokal till fritidshemmet och fritidsgården.

Engelbrektsskolan årskurs 4–6 har en dansprofil, vilken cirka 30 procent av eleverna valt.

Den nuvarande rektorn har arbetat i skolan sedan augusti månad 2004.

Genomförandet av inspektionen i Stureskolan och Engelbrektsskolan

Skolverket sände den 28 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Stureskolan har bestått av experten Kerstin Levin och undervisningsrådet Catarina Fredriksson och i Engelbrektsskolan av undervisningsråden Catarina Fredriksson och Per Grundtman. Besök i Stureskolan genomfördes den 26-27 oktober och i Engelbrektsskolan den 21-22 september 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Stureskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Sture- och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 genomfördes formella intervjuer med elever i årskurs 2 och 6, personal, föräldrar samt rektor. Lektioner i årskurs 2 och 6 besöktes likaså verksamhet i förskoleklass.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Intervjuer och observationer ger en samstämmig bild av Stureskolan som en trygg och trivsamt arbetsplats för både elever och personal. Den lilla skolans fördelar framhålls av både personal och föräldrar, det är lätt för både personal och elever att lära känna varandra. De elever inspektörerna har intervjuat trivs i Stureskolan, både på lektioner och på raster. Eleverna uppger att det alltid finns rastvärdar eller någon annan vuxen ute på skolgården.

En trivselenkät genomförs varje höst om hur eleverna mår. Denna genomförs enskilt i förskoleklass och i mindre grupper i årskurs 1–3. Denna arbetsgång ger, enligt personalen, möjlighet till direkt uppföljning. Resultatet visar att eleverna mår bra.

Enligt samstämmiga uppgifter vid intervjuer framkom att stämningen i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 är god. Kränkande behandling förekommer i liten utsträckning och värdegrundsarbetet som bedrivs på skolan är mycket bra. Enligt eleverna vidtar skolan omedelbara åtgärder om någon blir utsatt för kränkande behandling. Även eleverna i denna skola uppgav att det alltid finns rastvärdar på skolgården och personal i elevhuset på rasterna.

Forum för elevinflytande finns genom formella råd som elev-, klass-, biblioteks- och matråd. Eleverna upplever även att de har inflytande genom att de får välja vad de skall arbeta med i t.ex. ämnet musik och på ”Göra klart timmar” som är undervisningstimmar som används till att göra klart sådant eleverna inte hunnit med. Eleverna utvärderar också regelbundet sina skolarbeten. Enligt kvalitetsredovisningen är dock elevernas möjligheter till inflytande ett område som behöver utvecklas vidare.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultaten av arbetet avseende normer och värden är bra.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Stureskolan dokumenteras enskilda elevers resultat på olika sätt. Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling i svenska och matematik med de s.k. svenskaslottet och matematiksnurran. Dessa är en vidareutveckling av skolans arbete med bearbetning av de nationella kursplanerna och följer eleven från förskoleklass till årskurs 3. Slottet och snurran fylls i av lärare och elev gemensamt. De används också för att sätta mål för eleverna och skickas hem inför utvecklingssamtalen. Föräldrarna anser sig vara förtrogna med kunskapsmålen via slottet och snurran. Elevens sociala utveckling följs upp i dokument kallat ”trädet”. Även detta följer eleven från förskoleklass till årskurs 3.

Diagnoser i svenska och matematik genomförs i årskurs 2. Läraren sammanställer resultaten för den egna gruppen. Läsutvecklingsschema (LUS) används också för att veta var eleverna befinner sig i sin läsutveckling.

Skolan saknar övergripande sammanställningar av resultat, därför är det svårt att bedöma skolans kunskapskvalitet. Enligt rektor har lärarna en mycket god kännedom om elevernas kunskapsutveckling. Återkoppling från Engelbrektsskolan årskurs 4–6, berättar att elever från Stureskolan når goda resultat där.

Även i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 saknas övergripande sammanställningar av resultat och inte heller görs några sammanställningar över resultaten på de nationella proven. Rektorn och lärarna själva uppger dock att lärarna har en god kännedom om elevernas kunskapsutveckling genom t.ex. utvecklingssamtalen, då lärarna inför dessa samtal fyller i en blankett om elevernas kunskaper i t.ex. matematik. Inför kommande utvecklingssamtal fortsätter läraren att fylla i blanketten som följer ämnet och eleven under åren. Att lärarna har kännedom om och följer respektive elevs kunskapsutveckling påvisas t.ex. av att läraren skriver åtgärdsprogram för elever i behov av stöd eller kontaktar resursarbetslaget vid behov.

Sammanfattningsvis bedöms resultatet av skolans arbete inom området kunskaper som godtagbara. Den kunskap som finns om varje elev bör utnyttjas för sammanställningar av verksamhetens samlade resultat i syfte att ytterligare utveckla den pedagogiska verksamheten.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I både Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 genomförs ett omfattande arbete för att främja en god arbetsmiljö, delaktighet, samverkan och ansvar. I både kvalitetsredovisningen för 2003 och verksamhetsplanen för 2003-2005 anges värdegrund, elevinflytande och hälsofrämjande skola som prioriterade områden. Intervjuer ger en samstämmig bild av att personalen på skolorna har ett stort engagemang för sitt arbete och sina elever.

Stureskolans personal arbetar aktivt för att motverka alla former av kränkande behandling. Ett mobbningsteam finns som träffas två till tre gånger per termin. Rektor ingår detta läsår i gruppen för att hon, som ny på skolan, skall få en större inblick i hur arbetet mot mobbning och kränkande behandling bedrivs på skolan. "Handlingsplan för trygg miljö på Stureskolan" finns som både innehåller en idébank för det förebyggande arbetet och ett program för hur ett mobbningsärende skall utredas. Föräldrar kontaktas omedelbart om något skulle hända. Få mobbningsärenden finns på skolan. Handlingsplanen skall under året revideras. Bland annat skall rutiner för informationsöverföring i samband med överlämnande till annan skola utarbetas. Inspektörerna bedömer att handlingsprogrammet bör förtydligas när det gäller stöd till elever om den kränkande behandlingen förekommer mellan elev och skolpersonal samt beakta olika typer av kränkande behandling.

Klassråd, elevråd, matråd och skolråd, kallat Sturerådet, finns. Elevrådet föregås av klassråd. Två elever från varje klass, även förskoleklass, deltar i elevrådet.

Enligt både personal och föräldrar är Sturerådet mycket livaktigt. Eleverna finns representerade i Sturerådet med elever från årskurs 3.

I skolans förebyggande arbete genomförs vid varje läsårsstart en ”riskinventering” dvs. en översyn av skolans fysiska och psykiska miljö. Denna diskuteras med eleverna på klassråden. Översynen resulterar bl.a. i en prioritering av vilka delar av skolgården som skall vara bemannade med rastvärdar. Att riskinventeringen resulterar i en tryggare skolmiljö bekräftas av eleverna som uppger att de känner sig trygga i sin skola och att det alltid finns vuxna ett tillgå.

I Stureskolan genomförs många aktiviteter för att främja elevens allsidiga utveckling. Gruppövningar/samtal är schemalagda i årskurs 2. Vid behov kan tiden för dessa utökas till två gånger per vecka. Personalen reflekterar över hur mycket tid som är rimligt att lägga på konfliktlösning och samtal, men så länge de ser att arbetet ger resultat anser de att det är värt att använda tid till detta. Etiska samtal förekommer, tema om trygg miljö genomförs och eleverna i årskurs 2 har dans på schemat.

Ett faddersystem finns i förskoleklass och i årskurs 1. Skolan har planer på att utöka faddersystemet så att även elever i årskurs 2 omfattas av detta eftersom de får byta skolhus när de skall börja årskurs 2.

Föräldrar är enligt både rektor och personal mycket engagerade i Sturerådet och de har bidragit med tid och kunskaper i samband med byggnationen av paviljongen på gården.

Skolsköterskan fördelar sin tid mellan Stureskolan, Engelbrektsskolan och Sveaskolan. Hon finns en dag var tredje vecka i Stureskolan, men tiden kan utökas vid behov, t.ex. vid kontroller av 6-åringar. Hennes arbete koncentreras till årskurs 2 då hälsokontroll genomförs. Hon arbetar också förebyggande i kostfrågor ute i klasserna med bl.a. tallriksmetoden som innebär att öka elevernas medvetenhet om sunda kostvanor. Ett visst samarbete med de fem hälsofrämjande skolsköterskorna som har anställts sker också. Skolsköterskan ingår i skolans/enhetens resursarbetslag tillsammans med rektor, utvecklingsledare och specialpedagog.

Skolan arbetar aktivt hälsofrämjande. Eleverna uppmuntras till att ta fruktstund och personalen försöker skapa lugna stunder i vardagen för avkoppling. Närområdet med Stadsparken används både för motion och för rekreation. En motorikbana på skolgården används både på lektionstid och på raster.

Även Engelbrektsskolans årskurs 4–6 personal arbetar aktivt för att motverka alla former av kränkande behandling, bl.a. genom att två elever från varje klass från årskurs 4 väljs till kamratstödjare. Av vad som framkom vid intervjuer med eleverna vidtar skolans personal omedelbart åtgärder om någon kränkande behandling uppstår. I klasserna äger även kompisövningar rum och det är även uppsatt i klassrummen hur man skall vara mot varandra för att vara en bra kompis.

I Engelbrektsskolan årskurs 4–6 finns ett handlingsprogram benämnt ”Handlingsplan mot mobbning på Engelbrektsskolan läsåret 03/04”, som bl.a. definierar mobbning samt beskriver tillvägagångssättet vid misstanke om kränkande behandling. Enligt programmet kontaktas mobbningsteamet vid misstanke om

att någon elev utsätts för kränkande behandling, samtal sker med alla berörda och efter en vecka sker ett uppföljningssamtal. Föräldrarna kontaktas enligt programmet efter uppföljningssamtalet, detta för att de som har utfört den kränkande behandlingen skall få en möjlighet att ta ansvar för sitt handlande. Då kontaktas även föräldrarna till den elev som utsätts. Enligt rektorn kontaktas dock föräldrarna efter kartläggning och samtal med berörda elever under samma dag samtalen ägt rum. I programmet framkommer också att om den kränkande behandlingen inte upphör tar rektorn beslut som kan innebära exempelvis flyttning eller polisanmälan av eleven som utfört den kränkande behandlingen. Inspektörerna påpekar att mot bakgrund av reglerna kring disciplinära åtgärder i grundskoleförordningen är det inte möjligt att som ren bestraffning förflytta elev från en skola till en annan. Även på Engelbrektsskolan årskurs 4–6 bör handlingsprogrammet förtydligas när det gäller stöd till elever om den kränkande behandlingen förekommer mellan elev och skolpersonal samt beakta olika typer av kränkande behandling.

Som nämnts i avsnitt 1 finns klass-, elev-, mat- och biblioteksråd i Engelbrektsskolan. Elevrådet samlas en gång per månad och består av två elever från varje klass. Klassråd hålls en gång per vecka och ordförande och sekreterare väljs. Matrådet diskuterar bl.a. vilka regler som skall gälla i matsalen. Det finns även ett råd benämnt Engelbrekträdet och som består av representanter för elever, föräldrar och personal.

Även Engelbrektsskolan arbetar hälsofrämjande. Temadagar med hälsoinriktning sker regelbundet, 4–5 friluftsdagar per år anordnas samt avslappningsövningar och massage. Hälsoläget bland eleverna rapporteras på Arbetsenhetskonferenserna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbete inom området arbetsmiljö och delaktighet är mycket bra. Sture- och Engelbrektsskolans årskurs 4–6 handlingsprogram mot kränkande behandling är godtagbara men bör utvecklas så att de även omfattar de fall då kränkande behandling sker mellan vuxen och elev och beaktar olika typer av kränkande behandling. Vidare bör Engelbrektsskolan årskurs 4–6 handlingsprogram mot kränkande behandling utvecklas så att disciplinära åtgärder överensstämmer med grundskoleförordningen.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Stureskolan arbetar periodvis tematiskt och ämnesövergripande. Vid inspektionen arbetade eleverna i årskurs 2 med tema Klockan och tema Teknik och luft.

Lärare samverkar då med förskollärare och fritidspedagoger. Fördelar som personalen lyfter fram med samarbetet är att allas kompetenser tas till vara och att man kan arbeta laborativt, ”vi vågar arbeta med sådant som vi inte är så bra på”. I klassrummet finns flera exempel på hur tema ”klockan” genomsyrar den pedagogiska verksamheten. I genomgången av dagen vid morgonens samling finns klockor vid varje aktivitet och läraren berättar när varje aktivitet börjar och slutar.

Eleverna arbetar efter arbetsschema. När de obligatoriska uppgifterna är gjorda får de arbeta med egna val. Eleverna använder också en planeringsbok där de sätter upp mål för veckan. Målet kan både handla om kunskapsinhämtande i något av skolans ämnen eller ha med trivsel och kamratskap att göra. Veckans mål kan också bestämmas gemensamt av klassen och dess lärare.

Även Engelbrektsskolan årskurs 4–6 arbetar under vissa perioder tematiskt och ämnesövergripande. Vid inspektionstillfället var temat elektricitet. Skolan kommer att påbörja arbetet med individuella utvecklingsplaner under 2005. Eleverna i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 uppger själva vid intervjun att de vet vad de skall lära sig genom att lärarna berättar samt att de har en pärm där målen finns. Även föräldrarna har, enligt egna utsagor, fått möjlighet att ta del av de mål eleverna skall uppnå. Enligt personalen går de igenom målen med eleverna och målen finns även uppsatta i klassrummen.

Föräldrar i Stureskolan uttryckte att de är nöjda med utvecklingssamtalen. Inför samtalen får eleverna hem frågor om hur det går och hur de trivs i skolan. Föräldrarna får också ta del av hur barnet ligger till i sin kunskapsutveckling i svenska och matematik via svenskaslottet och mattesnurran inför samtalet. Utvecklingssamtal i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 hålls med alla elever och vårdnadshavare i grundskolan en gång per termin. Eleven deltar enligt vad som framkommit aktivt genom att besvara frågor som skickats hem innan utvecklingssamtalen. I en klass får även eleverna hemskickat omdömen innan samtalet. Inspektörerna påpekar att utvecklingssamtalet får kompletteras med skriftlig information om vårdnadshavaren begär det. Dessa får dock inte ha karaktären av betyg.

Både i Sture- och Engelbrektsskolan finns en väl fungerande organisation för att möta elever i behov av särskilt stöd. Vid höstterminens början sker en kartläggning av vilka behov som finns. Specialpedagogen för samtal med varje arbetslag om vilka elever som behöver stöd. Specialpedagog och speciallärare har ett nära samarbete och de anser sig ha ett stort inflytande över hur resurser skall fördelas. I resursarbetslaget, där både rektor och specialpedagog ingår, diskuteras också resursfördelning och vilka åtgärder som skall sättas in. I specialpedagogens arbetsuppgifter ingår också att handleda lärare, s.k. resurspedagoger (elevassistenter) och arbetslag, att göra observationer och pedagogiska kartläggningar.

I Stureskolan utarbetas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Skolan har en tydlig arbetsgång för hur åtgärdsprogrammen utarbetas som också involverar elev och föräldrar. Stöd ges både i klassrummet och enskilt. Föräldrar uttrycker sig positivt om det stöd och den hjälp som barnen får i skolan.

I Stureskolan finns elever med funktionshinder. Till dessa är s.k. resurspedagoger knutna. Stödet utformas individuellt i samarbete mellan klasslärare och resurspedagog. Även i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 finns elever med funktionshinder och det är främst elever som tillhör särskolans personkrets men som går i grundskolan. Skolan har på grund av detta ökat antalet lärare i årskurs 4–6.

För enheterna Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 finns en gemensam handlingsplan för elevhälsan där en arbetsgång för elevärenden finns beskriven. Ett resursteam finns som är gemensamt för de båda skolorna och som består av rektor, fritidsassistent, socionom, psykolog och specialpedagoger. Det finns även resursarbetslag, ett för årskurs förskoleklassen till årskurs 3 och ett för årskurserna 4–6 som har möten två gånger per månad. Det som inte kan lösas i resursarbetslagen förs till resursteamet.

Studiehandledning på modersmål anordnas för elever i Stureskolan i behov av detta och har sporadiskt förekommit. I något fall har en förälder kommit till skolan och där gett sitt eget barn studiehandledning på modersmålet. I Engelbrektsskolan årskurs 4–6 erbjuds eleverna studiehandledning på modersmål och skolan överlåter beslutet till hemmet. Inspektörerna påpekar att studiehandledning är en särskild stödinsats som rektorn skall fatta beslut om, i de fall en elev behöver det.

Enligt intervju med rektorn utarbetas inte åtgärdsprogram för alla elever som är i behov av särskilda stödåtgärder i Engelbrektsskolan årskurs 4–6. Enligt personalen finns det ofta flera åtgärdsprogram för samma elev då ett åtgärdsprogram ibland skrivs för varje ämne. Inspektörerna påpekar att åtgärdsprogram enligt grundskoleförordningen skall upprättas för elever i behov av särskilt stöd då det härigenom tydliggörs vilka åtgärder som skall vidtas, vem som har ansvaret för att en åtgärd genomförs samt när och hur uppföljning skall ske. Inspektörerna vill understryka att det är mindre lämpligt att samtidigt upprätta flera olika åtgärdsprogram för eleven eftersom det torde vara det bästa för eleven om stödet utformas i ett helhetsperspektiv. Vissa problem kan vara ämnesspecifika och detta bör markeras i ett åtgärdsprogram men det är samtidigt viktigt att lärarna samarbetar och har ett helhetsperspektiv när en elev har problem i flera ämnen.

Sammanfattningsvis bedöms skolans pedagogiska verksamhet vara av god kvalitet. Det är dock inte godtagbart att åtgärdsprogram inte utarbetas för alla elever i behov av stöd i Engelbrektsskolan årskurs 4–6.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Skolans rektor har arbetat i Stureskolan sedan augusti 2004. Hon delar sin tid mellan Stureskolan och Engelbrektsskolan. Organisationen i området är ny fr.o.m. höstterminens start, vilket innebär att förskoleklass-årskurs 3 i Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 bildar en enhet. Enligt rektor är personalen inte odelat positiv till denna förändring. Rektor är placerad i Engelbrektsskolan och hennes närvaro i Stureskolan har hittills styrts av möten om t.ex. elevvård. Rektor gav dock intryck av att vara väl förtrogen med verksamheten. Vid inspektionstillfället framkom att eleverna kände sin rektor och personalen uttryckte sin uppskattning över att rektor vinnlagt sig om att snabbt lära känna både elever och personal.

Personalen i Stureskolan är fördelad i två arbetsenheter vilka bildar fyra arbetslag. Till varje arbetslag hör ett fritidshem. Personalen i Engelbrektsskolan är fördelade i två arbetsenheter ledda av varsin utvecklingsledare. Utvecklingsledarna träffas två gånger per månad. Flera forum för samarbete och planering finns. Personalkonferens hålls två gånger per termin. Denna ses som ett forum för att främja samarbete mellan förskoleklass-årskurs 3 och årskurs 4–6. Arbetslagen träffas en gång per vecka under en utvecklingsledares ledning. Det finns också schemalagd tid för planering för specialpedagog och speciallärare samt för förskollärare och fritidspedagoger.

I den gemensamma kvalitetsredovisningen för Stureskolan och Engelbrektsskolan beskrivs hur verksamhetsmålen skall följas upp och utvärderas. ”Enheten Stureskolan/Engelbrektsskolan har en gemensam verksamhetsplan som beskriver de övergripande målen för verksamheten. Varje arbetsenhet skriver sedan en egen plan för hur man skall arbeta för att uppnå målen.” Arbetsenheterna utvärderar den egna planen vid varje terminsslut. I intervjun med rektor framkom att arbetsenheternas utvärderingar resulterar i direkta förändringar i verksamhetsplanen. Ingen sammanställning av resultaten från utvärderingen görs. Som nämnts ovan saknas dock i övrigt sammanställningar över resultat och eventuella åtgärder som vidtagits om de nationella målen inte uppfyllts.

Information till föräldrarna i Stureskolan sker med hjälp av utvecklingssamtal och andra träffar, veckobrev med information om skolarbetet, elevernas skoldagbok samt genom spontana besök i skolverksamheten och telefonsamtal.

Information till föräldrarna i Engelbrektsskolan sker genom utvecklingssamtal, veckobrev och föräldramöten. En del av klasserna har loggböcker och vissa lärare har kontakt med föräldrarna via e-post. Det finns även en skrift benämnd ”Välkommen till Engelbrektsskolan, skolan i centrum” som bl.a. informerar om skolans organisation, resursteam, trivselregler m.m.

Elevvårdskonferenser förekommer i liten utsträckning i Sture- och Engelbrektsskolan. Skälet till detta förklarar rektor och personal med att det förebyggande arbetet med stöd och hjälp har fungerat så väl att elevärenden inte har varit föremål för elevvårdskonferenser. Inspektörerna påpekar vikten av att Sture- och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 har fungerande rutiner och kallar till elevvårdskonferens så fort behov uppstår.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att områdets styrning och ledning fungerar bra. Kvalitetsarbetet är godtagbart men bör förbättras vad avser

kvalitetsredovisningen som bör innehålla bedömning och åtgärder utifrån skolans resultat.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

I Stureskolan har anpassningar gjorts för de elever med funktionshinder som går i skolan, i den omfattning som behövs. I Engelbrektsskolan årskurs 4–6 har inte behov funnits av att göra anpassningar till elever med funktionshinder.

Tiden för elevens val i Stureskolan används till att elever 60 minuter i veckan i årskurs 2 och 3 gör fria val i sin egen planering i svenska och matematik. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att undervisningen inom elevens val skall syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen, vilket det inte kan sägas vara när eleverna endast erbjuds att arbeta med svenska och engelska. Eleverna i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 har elevens val två gånger per vecka. De som inte valt dans erbjuds andra ämnen. Under innevarande verksamhetsår prövas modellen att eleverna får välja utifrån intressen. Detta försök skall utvärderas då elevens val tidigare varit mer styrt. Eleverna i årskurs 6 i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 erbjuds språkval.

För närvarande finns sex elever med utländsk bakgrund i Stureskolan. Modersmålsundervisning för eleverna i Sture- och Engelbrektsskolan anordnas efter skoltid. Svenska som andraspråk anordnas för eleverna i Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6.

Alla elever som sökt till Engelbrektsskolan årskurs 4–6 och dansprofil har fått plats. Eleverna som söker dansprofil placeras i en av två grupper, beroende på färdighet. Ett av undervisningspassen i idrott och hälsa används till dans för de elever som valt detta. Ett intresse för dans skall finnas för att intagning skall ske, dock finns det inga krav på skicklighet.

Sammanfattningsvis bedöms tillgången till pedagogisk verksamhet vara god. Elevens val bör förbättras för eleverna i Stureskolan så att de erbjuds ett allsidigt urval av ämnen.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Enligt rektor har Stureskolan en god lärarkompetens. Två personer undervisar dock i sådant de inte har utbildning för. Detta gäller en fritidspedagog som undervisar i idrott och hälsa och en klasslärare som arbetar som speciallärare. Rektor uppger att det är mycket lätt att rekrytera personal till skolan och för närvarande finns det kö till att få arbeta i Stureskolan.

I Engelbrektsskolan årskurs 4–6 har personalen adekvat utbildning på samtliga lärartjänster utom en. Vid inspektionen var dock denna lärare under utbildning. Rektorn uppger att skolan inte har några problem med att rekrytera personal med en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

I den sammanställning som rektorn gjort för Sture- och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 anges en lärartäthet för Stureskolan på 11,2 per 100 elever och 8,5 för Engelbrektsskolan 4–6. I kommunens egen sammanställning anges en betydligt lägre siffra, som exempel kan nämnas att lärartätheten i Stureskolan enligt denna är 8,8. Lärartätheten i riket är 8,0. Det är således svårt att få en entydig bild av lärartätheten.

I intervjun med personalen uppger man att behovet av kompetensutveckling behandlas på medarbetarsamtalen. Både på Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 är personalen nöjd med den kompetensutveckling man erhåller.

I alla intervjuer finns en samstämmighet om en hög kvalitet på både ute- och inommiljö vid Stureskolan. Sturerådet har varit mycket aktivt i att göra skolgården trygg och säker och föräldrar har bidragit med både tid och arbetskraft i detta arbete. Den renovering som genomförts har bidragit till att göra de två äldre byggnaderna mer ändamålsenliga. Eleverna på Engelbrektsskolan årskurs 4–6 är nöjda med utemiljön i form av en stor skolgård och de har även möjlighet att nyttja den närbelägna Oscarsparken på raster m.m. Då skolan renoverades för cirka tio år sedan är även lokalerna av god kvalitet.

Inspektionen visar att eleverna i Stureskolan har tillgång till datorer i sina klassrum. Läromedel synes vara av god kvalitet. Skolmåltider serveras på dagcentrallen Vesslan och håller god kvalitet. Biblioteket är vid inspektionen stängt p.g.a. renovering. Under renoveringen utnyttjas Stadsbiblioteket.

Även eleverna i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 har tillgång till datorer med Internetanslutning. Bibliotek finns. Läromedel synes vara av relativt god kvalitet, även om föräldrarna uttryckte att de var slitna och omoderna.

Sammanfattningsvis bedöms resurstillgången inom rektorsområdet vara bra.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Stureskolan och Engelbrektsskolan årskurs 4–6 övergripande är av god kvalitet. Skolornas arbete med arbetsmiljö och delaktighet är mycket bra.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- resultaten inom området kunskaper bör bli föremål för sammanställningar och analyser,
- skolornas handlingsprogram mot kränkande behandling behöver förbättras,
- kvalitetsredovisningen bör innehålla bedömning och åtgärder utifrån skolans resultat samt
- elevens val för eleverna i Stureskolan.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av stöd i Engelbrektsskolan årskurs 4–6 (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-04-29

Linköping

Kerstin Levin

Catarina Fredriksson

Per Grundtman